

VHL 3558 Økonomi og kalkulasjon i varehandelen

Studium

Bachelorstudiet i Retail Management (2. år)

Kursansvarlig

Robert Ingvaldsen

Institutt

Institutt for markedsføring

Semester

Se studieplan for aktuelt studium

Studiepoeng

7,5

Undervisningsspråk

Norsk

Innledning

Varehandelen er en næring i rivende utvikling, kjennetegnet av sterk konkurranse. Dens eiere, ledere, medarbeidere og øvrige interessenter er avhengige av at man har kontroll på butikkens økonomi og gjør riktige økonomiske beslutninger. Dette fordrer nødvendige kunnskaper og ferdigheter innen økonomi, kalkulasjon og prisstrategi med tanke på sikker drift og fremtidig avkastning. Kurset vil kort knytte trådene til grunnleggende regnskapskunnskap.

Læringsmål

Etter å ha gjennomført kurset økonomi og kalkulasjon i varehandelen, skal studentene kunne foreta beregninger og analyser som viser den økonomiske utviklingen i en varehandelsbedrift. Målsettingen er å skape forståelse for praktisk anvendelse av økonomi som beslutningsgrunnlag for planlegging og oppfølging av varehandelsvirksomheten og ved korrigerende tiltak i den operative drift. Videre skal de forstå viktigheten av å ha en kritisk holdning til slike analyser og til den informasjonen som kommer frem i regnskapet. Studentene skal også kunne kommentere analysene og vurdere tiltak som kan iverksettes for å følge opp varehandelsbedriftens økonomiske målsettinger.

Kunnskapsmål

- Ha en generell forståelse for praktisk anvendelse av økonomi som beslutningsgrunnlag for planlegging og oppfølging av en virksomhet - og ved korrigerende tiltak i den operative drift.
- Ha en særlig forståelse for kravene til økonomistyring i moderne varehandelsbedrifter.
- Ha forståelse for at prissetting på varene eller tjenestene er viktig da den er som regel den eneste inntektskilden til bedriften.
- Ha forståelse for at et godt varehandelskonsept er avhengig av en helhetlig prisstrategi.

Ferdighetsmål

- Kunne foreta beregninger og analyser som viser den økonomiske utviklingen i en varehandelsvirksomhet.
- Kunne kommentere økonomiske analyser og vurdere tiltak som kan iverksettes for å følge opp virksomhetens økonomiske målsettinger.
- Kunne kalkulere pris og følge opp med etterkalkyle ved bruk av "kalkulasjonssøylen".
- Bli fortrolig med bruttofortjeneste som begrep og for anvendelse i en varehandelsbedrift med tanke på de mulighetene som ligger i høyere bruttofortjeneste gjennom bedre innkjøp, bedre kalkyler, bedre styring av prisreduksjoner og redusert svinn, og riktig sammensetning av sortiment.
- Kunne vurdere og foreslå tiltak i forhold til ressursbruk/bemanning
- Kunne vurdere lokaliseringvalg bl.a i forhold til kostnader, bruttofortjeneste og inntektsmuligheter.
- Kunne vurdere valg av prisstrategi og eventuelle mottiltak til konkurrenters prisstrategi.

Holdningsmål

- Forstå viktigheten av å ha en kritisk holdning til kortperiodiske økonomiske analyser og til den informasjonen som kommer frem i regnskapet.

- Opparbeide et generelt fokus på å redusere kostnader og øke bruttofortjenesten
- Forstå at det er juridiske og etiske sider knyttet til prisstrategi, og prissetting.

Forkunnskaper

BØK 3434 Bedriftsøkonomi og finans eller tilsvarende kunnskaper.

Obligatorisk litteratur

Bøker:

Levy, Weitz og Grewal. 2014. Retailing Management. 9. McGraw Hill. 56s/ Kap 6 og 14. Boken brukes også i VHL35x1 Butikkledelse

Artikkelsamling:

Ingvaldsen, Robert. 2016. Samling av artikler og kapitler innen retailprising/prisstrategi. Handelshøyskolen BI. Oversikt over innhold/artikler vil bli publisert på itslearning

Annet:

Ingvaldsen, Robert. 2014. Kompendium for Økonomi og Kalkulasjon i Varehandelen. Handelshøyskolen BI. Notatet forklarer begreper, prinsipper, viser anvendelse og gir eksempler på aktuelle regneoperasjoner og analyser relevant for en varehandelsbedrift. Notatet publiseres på Itslearning

Anbefalt litteratur

Bøker:

Schindler, Robert. 2012. Pricing Strategies: a marketing approach. Sage
Sending, Aage. 2013. Økonomistyring 1. 2. utg. Fagbokforlaget

Emneoversikt

- Balanse og resultatregnskap, prinsipper. (Kort gjennomgang).
- Kostnader og inntekter, herunder brutto- og nettoomsætning.
- Kalkulasjon og prissetting for detaljister, herunder avanse påslag, bidragsmetoden og selvkostmetoden, kalkulasjonssøylen, selektiv kalkulasjon.
- Bruttofortjeneste (og dekningsbidrag) som inntektskilde
- Prissetting, herunder priselastisitet, prissensitivitet, referansepris.
- Prisendringer herunder prisreduksjon.
- Analyser: bl.a. ulike mål på effektivitet: resursbruk, arealeffektivitet.
- Budsjettering: Innkjøpsbudsjettet og salgsbudsjettet (kort gjennomgang)
- Likviditetsplanlegging (kort gjennomgang)
- Prisstrategier, herunder hvordan møte en priskrig
- Prissegmentering i retail.
- Bruk av prispromosjoner

Dataverktøy

Det benyttes ingen spesielle dataverktøy i kurset.

Læreporsess og tidsbruk

Kurset gjennomføres over 36 kurstimer med forelesninger og gruppearbeid.

Arbeidskrav:

Det vil bli gitt to obligatoriske øvelsesoppgaver, hvor en må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen. Tilbakemelding på øvelsesoppgavene (arbeidskravene)

gis individuelt på itslearning eller i plenum i klassen.

Det må regnes med ca 200 timer egen arbeidsinnsats fra deltakerne.

Aktivitet	Timebruk
Deltagelse i undervisningen	36
Forberedelse til forelesning / lese litteratur	40
Oppgaveløsning	70
Arbeide med obligatoriske øvelsesoppgaver	20
Selvstudium / lese litteratur / eksamensforberedelse	30
Eksamen	4
Anbefalt tidsbruk totalt	200

Ressursbruk

Forelesninger m/ dialog og mindre gruppeoppgaver	36 timer
Gjennomgang og tilbakemeldinger på hjemmeoppgaver	9 timer
Totalt	45 timer

Arbeidskrav

Det blir gitt to øvelsesoppgaver, hvor en må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen.

Eksamen

Kurset avsluttes med en fire (4) timers individuell skriftlig eksamen.

Eksamenskode(r)

VHL 35581 - Skriftlig eksamen; teller 100 % for å oppnå godkjent karakter i kurset VHL 3558, 7,5 studiepoeng.

Hjelpemidler til eksamen

Bl-godkjent eksamenskalkulator og formelark.

Under punktet eksamensinformasjon på studentportalen @bi, finnes det definisjoner av hjelpemidler ved skriftlig skoleeksamen. Legg særlig merke til bruk av kalkulator og ordbok (https://at.bi.no/NO/Pages/Exa_Hjelpemidler-til-eksamen.aspx).

Kontinuasjon

Det arrangeres kontinuasjonseksamen hvert semester.

Studenter som ikke får godkjent arbeidskravet, har ikke oppfylt arbeidskravet i kurset og får ikke ta eksamen. Det vil si at de må ta hele kurset på nytt ved senere gjennomføring. Studenter som ønsker å forbedre karakteren, kan ta ny kontinuasjonseksamen ved senere gjennomføring av eksamen.

Tilleggsinformasjon